

1991
jonge Maaskantprijs
Willem Jan Neutelings

JURY
Rudy Uijtenhaak
Jannie Rodermond
Carel Weeber

JURYRAPPORT

Met overtuigingskracht en de bravoure

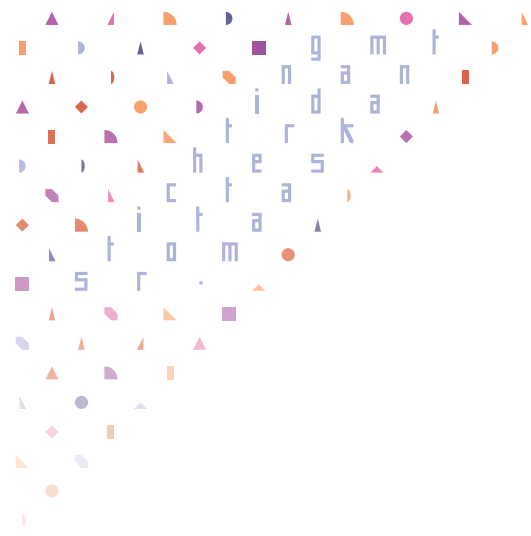
De eerste jury's van de Rotterdam-Maaskantprijs voor Jonge Architecten maakten respectievelijk het veld van de architectuur groter en benadrukten de relatie tussen theorie, praktijk en vakmanschap. De jury voor 1991 ontkent de waarde van deze criteria niet, maar wil andere aspecten dan de eerder genoemde onder de aandacht brengen.

Met de advisering de prijs toe te kennen aan Willem Jan Neutelings volgt hij tamelijk strak de bewoordingen van de Stichting Rotterdam-Maaskant, te weten: 'Het manifest maken, verhelder en versterken van de plaats van de bouwkunst als sociaal-cultureel gebeuren in het maatschappelijk leven' en 'het bevorderen van een betere en meer intensieve beleving binnen een brede kring van gebruikers en beschouwers van de bebouwde omgeving.' Aan beide doelstellingen leveren de analyses, ontwerpen en projecten van Neutelings een belangrijke bijdrage.

Door zich niet te belasten met maatschappelijke idealen en verouderde denkkaders betreffende ruimtelijke kwaliteit, weet Neutelings de gestelde opgaven vaak zeer onbevengd tegemoet te treden. Hij accepteert de sociale, economische en ruimtelijke grenzen en ontwikkelingen en creëert daarbinnen zijn eigen speelruimte. Hij kent aan architectuur en stedenbouw geen krachten toe die sturend optreden in andere sectoren van de maatschappij.

De jury licht dat met voorbeelden toe: 'Met zijn studies gericht op de problematiek van de periferie van de traditionele stad verraadt Neutelings zijn Belgische achtergrond. Hij is duidelijk al lang gewend aan lintbebouwing, ook langs snelwegen. Wie kent niet de snelweg van Antwerpen naar Brussel? Al met zijn afstudeerproject voor de Technische Universiteit Delft, 'De ring van Antwerpen', toont hij gefascineerd te zijn door een van de kernproblemen van de verstedelijking waar ook de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening mee worstelt. Terwijl velen zich nog afvragen of lintbebouwing langs snelwegen wel gepast is, ontwikkelt Willem Jan Neutelings beelden waarmee het probleem de wereld uitgeholpen lijkt, zo vanzelfsprekend zijn ze.'

In zijn analyse van de 'tapijt-metropool' maakt hij niet langer gebruik van

stad en land als referentiekaders, maar stelt hij nieuwe programmatische en visuele composities samen, die gebaseerd zijn op de specifieke kenmerken en potenties van de periferie. Ook de basis voor het ontwerp voor het Europees Octrooibureau, dat het grootste kantoorgebouw van Nederland zal worden, wordt gelegd in een ontspannen acceptatie van alle gegevens en randvoorwaarden. Vervolgens wordt met het ontwerp voor dit gebouw aangetoond dat ook grote opgaven op conceptuele wijze binnen de wereld van de architectuur kunnen worden getrokken.

Op sterk beeldende wijze weet Neutelings analyses en ontwerpen over te dragen aan vakgenoten, leken en opdrachtgevers, vaak met behulp van de directe taal van het stripverhaal. In zijn denkwijze, methodiek en instrumentarium is Neutelings veel dank verschuldigd aan Rem Koolhaas. Waar deze laatste echter name in de kritische opstelling ten opzichte van het functioneren van architectuur en stedenbouw en ten aanzien van het kader waarbinnen dit al dan niet mogelijk is, lijkt Neutelings zich bij de ontwikkelingen neer te leggen. Het gaat hem meer om de beeldtaal, het optimisme en de zakelijke benadering van de modernen en het op visueel prikkelende wijze 'orchestreren van programma's' binnen grenzen die elders worden gesteld. Door deze afperking van het werkkerrein komt hij tot een vrije benaderingswijze, die hem perspectieven biedt op originele oplossingen. Zo stelt hij impliciet de taak van de ontwerpers ter discussie: is de acceptatie van gegeven ontwikkelingen, machtsverhoudingen en ruimtelijke processen een uiting van realisme of van cynisme? Het is, volgens de jury, een van de verdiensten van Neutelings dat hij met zijn werk deze actuele problematiek aan de orde stelt.

Gezien de overtuigingskracht en bravoure waarmee Neutelings zijn vak uitoefent, is het begrip 'aanmoedigingsprijs' wellicht enigszins misplaatst. Maar de voordracht van deze kandidaat beoogt een architectuur te stimuleren die gebaseerd is op onbevangen observaties en treffende oplossingen. Tevens wil de jury de acceptatie en realisering ervan steunen. Zo hoopt hij dat de toekenning van de prijs een, wellicht overbodig, steuntje in de rug kan zijn.